

Bakalářská práce Zuzany Drewsové
Ramadán: Rituální půst v teorii a v praxi
Oponentský posudek

Předložená bakalářská práce je dobře pojatá a přehledně rozčleněná. Schéma vyznačené v úvodním Abstraktu je realizováno v pěti kapitolách. Po obecném Úvodu (1) následuje rozsáhlá kapitola o náboženském významu a obecných rysech observance tohoto svatého postního měsíce v islámu („Ramadán v teorii“, 2.1-2.11) a kapitola „Ramadán v praxi“ (3.1-3.3), věnovaná třem okruhům konkrétního vyličení způsobu prožívání ramadánu na Jávě, v Saúdské Arábii a v Maroku. Tyto kapitoly představují obsahově i stránkovým rozsahem hlavní těžiště práce. Následují již jen krátké shrnující kapitoly („Srovnání, společné prvky“, 4) a Závěr (5). Práci uzavírají přehledy užitých zdrojů, rozdělených přehledně na prameny (Korán a významné soubory hadíthů), literaturu (17, převážně anglických titulů) a internetové zdroje (5, z posledních dvou let).

Celkově pokládám práci za zdařilou. Opírá se o kvalitní zdroje, které správně a velmi pečlivě cituje v poznámkovém aparátu. Je zřejmé, že téma autorku zaujalo a věnovala se mu jak s dobrým výchozím poučením, tak se skutečným zájmem, možná i s trochou lítosti, že jí vymezený rozsah brání rozvinout zjišťování a výklady do větší šíře. Na druhé straně nemohu jako oponent nepoukázat na některé slabiny, které jsem v práci našel. Neváhám pochválit autorku za všeobecnou pečlivost, zároveň je však místy patrná její nezkušenost s psaním odborného textu a s plným dodržováním českého odborného úzu při práci s arabskými termíny. Všimnu si jen krátce drobných poklesků obsahových a pak formálních.

K často zmiňovanému přerušování půstu či nočním hostinám je třeba upřesnit, že jde vždy o *iftár*. Tento termín arabsky sice znamená také snídani (stejně jako anglické *breakfast*, francouzské *déjeuner* nebo španělské *desayuno* vyjadřuje vlastně „přerušeni půstu“). V ramadánu jde však o hostinu po západu slunce, kterou česky nemůžeme označit za „snídani“ (s. 22). *Iftár* se stal i důležitou společenskou a mezinárodně politickou příležitostí, jíž využívají v muslimsko-západních vztazích mj. i diplomatické mise a od Clintonových dob tak činil i Bílý dům a americká velvyslanectví. Kvituji, že si autorka všimla Trumpova pošlapání tohoto přátelského gesta (s. 31). Trochu lituji, že se naopak alespoň krátce, třeba v závěru, nezamyslela nad sociální interpretací ramadánového půstu jako projevu rovnosti a humanitární solidarity v islámu, což je téma v muslimských médiích zpravidla velmi hojně rozvíjené. Trochu také chybí hořký povzdech, že ideální pojetí ramadánu jako měsíce zbožného usebrání hrubě narušilo v naší době vystupňované násilí např. v 90. letech v Alžírsku nebo nověji v řadě tzv. Islámského státu.

Mezi formálními poklesky převládá nevyznačení délky samohlásek v prepise arabských slov (*al-`išá`*, *iftár*, *šawwál*, *lám*, *mím* (s. 30), *nahár az-zijára* (s. 26) případně další - *`ášúrá*, *`azím*. Působí zde pravděpodobně nedůslednost v transkripcích užívaných v anglické zdrojové literatuře. Odlišně od českých prepisů jsou pojaty termíny na str. 22. Za drobný poklesek lze považovat i nejednotné odkazy na Muhammada jako na proroka nebo Proroka. Dvakrát figurují překlady ve jménu významného orientalisty Louise Massignona (s. 28).

Skončím nicméně pozitivním oceněním. Bakalářská práce omezeného rozsahu mohla těžko přinést výrazně nové poznatky. Autorka ji nicméně dokázala pojmout zajímavě, i když sama zřejmě neměla možnost ramadánovou atmosféru v některé muslimské zemi osobně prožít. Oceňuji, že si v pohledu na Maroko povšimla zvláště chování žen, což u daného tématu nebývá zcela běžné. Práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji klasifikovat jako výbornou

V Praze 28. května 2018.

Prof. PhDr. Luboš Kropáček